

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-10348/2017-ERU

Praha 15. května 2018

Č. j. 10348-13/2017-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „energetický zákon ve znění pozdějších předpisů“) ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-10348/2017-ERU a zahájeném Energetickým regulačním úřadem dne 16. března 2018 z moci úřední ve smyslu ust. § 78 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), v návaznosti na ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněným z přestupku, kterým je fyzická osoba podnikající [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. j) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 30. června 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, fyzická osoba podnikající [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE] (dále také „účastník řízení“), se uznává vinným z přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. j) energetického zákona, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 28 odst. 3 energetického zákona provedl dne 21. června 2017 v odběrném místě č. [REDAKCE] na adrese [REDAKCE], okres [REDAKCE], zásah na odběrném elektrickém zařízení před měřicím zařízením bez předchozího souhlasu provozovatele přenosové soustavy tak, že do odvodní svorky hlavního jističe zapojil hnědý vodič kabelu CYKY 3x6 mm², jehož zelený a modrý vodič zapojil do nulové svorky hlavního vedení, a tento neměřený kabel vedl průrazem do bytu č. [REDAKCE], v důsledku čehož umožnil odebírat na adrese [REDAKCE] z neměřené části elektřinu.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona ve znění pozdějších předpisů se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. j) téhož zákona ukládá pokuta ve výši 15 000 Kč (slovy: patnáct tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 15918.

III. Podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady

řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 15918.

IV. Podle ust. 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se poškozenému, společnosti **ČEZ Distribuce, a. s.**, se sídlem Děčín - Děčín IV-Podmokly, Teplická 874/8, PSČ 40502, IČO: 24729035 (dále jen „poškozený“), **nárok na náhradu škody nepřiznává** a poškozený se s tímto nárokem odkazuje na soud.

Odůvodnění

I. Úvod

Energetickému regulačnímu úřadu (dále jen „Úřad“) jako věcně příslušnému správnímu orgánu podle ust. § 18 energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů, v souladu s ust. § 64 odst. 2 a § 60 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky bylo dne 29. září 2017 Městem Habartov, komisí pro projednávání přestupků pod č. j. [REDAKCE] postoupeno odevzdání věci Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje, obvodního oddělení Habartov (dále jen „Policie ČR“) společně se spisovým materiálem č. j. [REDAKCE] k projednání přestupku účastníka řízení.

Dne 16. března 2018 ve smyslu ust. § 78 zákona o odpovědnosti za přestupky, v návaznosti na ust. § 46 správního řádu, zahájil Úřad správní řízení ve věci možného spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. j) energetického zákona.

Správní řízení bylo zahájeno na základě podkladů obsažených ve spisovém materiálu Policie ČR, kdy správní orgán dospěl k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ust. § 3 správního řádu.

II. Průběh správního řízení

Správní orgán zjistil, že v souvislosti s uvedeným jednáním účastníka řízení vznikla škoda, a proto v souladu s ust. § 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky byl povinen vyrozumět osoby, kterým mohla být spácháním přestupku způsobena škoda, o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody nebo nárok na vydání bezdůvodného obohacení. Správní orgán proto přípisem ze dne 28. března 2018, č. j. 10348-8/2017-ERU doručeným téhož dne vyrozuměl poškozeného o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody.

Úřad obdržel dne 18. dubna 2018 vyjádření ze dne 16. dubna 2018 sp. zn. [REDAKCE], v němž poškozený sděluje správnímu orgánu, že mu jednáním obviněného z přestupku vznikla majetková škoda, která nebyla dosud uhrazena. Poškozený z tohoto důvodu v souladu s ust. § 70 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky uplatňuje u správního orgánu nárok na náhradu škody ve výši [REDAKCE] Kč, kterou doložil výpočtem podle „Metodiky výpočtu spotřeby elektřiny s ohledem na využití instalovaných elektrospotřebičů, jejich typické příkony a doby provozování“ vypracované VŠB-Technickou

univerzitou Ostrava, Centrum ENET, podle něhož spotřeba za období od 20. června 2017 do 1. srpna 2017 činila ■ kWh. Vynásobením cenou za ■ kWh v době zjištění neoprávněného odběru určenou cenovým rozhodnutím Úřadu pro rok 2017 (včetně DPH) ■ Kč dospěl poškozený k částce ■ Kč za odebranou elektřinu. Použité údaje z Výpočtu spotřeby elektrické energie odborným odhadem z instalovaných spotřebičů jsou uvedeny v tab. 1. Škoda byla dále dle ust. § 9 odst. 12 vyhlášky č. 82/2011 Sb., o měření elektřiny a o způsobu stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, neoprávněné dodávce, neoprávněném přenosu nebo neoprávněné distribuci elektřiny (dále jen „vyhláška č. 82/2011 Sb.“), zvýšena o náklady vynaložené zejména na zjišťování neoprávněného odběru a jeho přerušení ve výši ■ Kč, které jsou složeny z „přerušení (zamezení) NO“ v částce ■ Kč a DPH 21 %, tj. ■ Kč.

tabulka 1 – výpočet spotřeby elektrické energie odborným odhadem

období 20. června 2017 až 1. srpna 2017					
spotřebič	typická denní spotřeba (kWh)	štítkový příkon (kW)	koeficient využití pro štítkový příkon (hodin denně)	energie za období (316 dní)	energie za období (kWh)
osvětlení		■	■		■
rádio, hi-fi věž, CD přehrávač	■				■
míchačka ruční		■	■		■
flexa		■	■		■
vrtačka		■	■		■
celkem					■
zaokrouhleno					■

Po vyhodnocení všech skutečností zahájil Úřad podle ust. § 78 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky řízení o přestupku z moci úřední s účastníkem řízení ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. j) energetického zákona. Dne 16. března 2018 správní orgán účastníka řízení vyrozuměl o zahájení řízení. Poškozenému bylo vyrozumění o zahájení řízení doručeno dne 28. března 2018.

Zároveň s oznámením o zahájení řízení byl účastník řízení vyrozuměn o možnosti vyjádřit se. Dne 24. dubna 2018 vyrozuměl Úřad účastníka řízení o shromáždění podkladů pro vydání rozhodnutí, přičemž informoval účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci. Zároveň bylo účastníkovi řízení sděleno, co je považováno za podklady rozhodnutí, a byla mu dána možnost doložit správnímu orgánu doklady svědčící o jeho aktuálních majetkových poměrech, a to vše do 15 kalendářních dnů od doručení. Účastník řízení nevyužil svého práva a ve věci se nevyjádřil. O možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí byl vyrozuměn rovněž poškozený.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-10348/2017-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Zjištění a popis skutkového stavu

Ze spisu správní orgán zjistil, že dne 1. srpna 2017 Policii ČR oznámil zaměstnanec společnosti NTL Forensics, a. s., že se na adresu [REDAKCE] č. p. [REDAKCE], odběrné místo [REDAKCE] dostavil na základě reklamace jističe. Zákazník nebyl přítomen, zaměstnanec NTL Forensics, a. s., jednal s pracovníkem provádějícím rekonstrukci bytu. Do úředního záznamu o podání vysvětlení zaměstnanec společnosti NTL Forensics, a. s., uvedl, že chyběla montážní plomba na zákrytu elektroměru i na zákrytu hlavního jističe. Elektroměr byl bez napětí a se stavem [REDAKCE] kWh, přestože byl osazen 20. června 2017 a elektřina se v bytě používala. Napájecí vodič byl z hlavního jističe 1x16 A odpojen. Do odvodní svorky hlavního jističe byl zapojen hnědý vodič kabelu CYKY 3x6 mm², jehož zelený a modrý vodič byly zapojeny do nulové svorky hlavního vedení, a tento neměřený kabel vedl průrazem do bytu č. [REDAKCE]. Kontrolním měřením byl zjištěn protékající proud [REDAKCE] A. Zaměstnanec společnosti NTL Forensics, a. s., zadokumentoval elektrické spotřebiče v bytě a neoprávněné připojení zrušil.

Účastník řízení do úředního záznamu o podání vysvětlení dne 1. srpna 2017 Policii ČR uvedl, že vykonává zednické práce pro slečnu [REDAKCE] a pana [REDAKCE] v obci [REDAKCE] č. p. [REDAKCE], v bytě č. [REDAKCE]. Zadavatelé práce pospíchali na to, aby byt byl hotový a mohli se nastěhovat, protože se jim narodilo dítě. Vzhledem k tomu, že v bytě nebyla zapojena elektřina a byla prodleva ze strany společnosti ČEZ Distribuce, a. s., týden odebírali elektřinu od firmy, která prováděla stavební práce na domě. Dne 20. června 2017 byl k bytové jednotce připojen elektroměr, ale bytová jednotka stále nebyla připojena k odběru. Slečna [REDAKCE] následujícího dne informovala společnost ČEZ Distribuce, a. s., že dojde k odplombování elektroměru, který se účastník řízení uvolil připojit, protože má školu pro manipulaci s elektřinou. Protože však nemá oprávnění k provádění revizí, poté, co účastník řízení připojení provedl, pan [REDAKCE] zajistil neznámou osobu, která elektroměr zkontrolovala a konstatovala, že je vše v pořádku.

Slečna [REDAKCE] Policii ČR do úředního záznamu o podání vysvětlení dne 1. srpna 2017 uvedla, že o neodborném zapojení elektřiny nic neví, o připojení účastníka řízení nežádala a o veškeré záležitosti se stará pan [REDAKCE].

Pan [REDAKCE] dne 1. srpna 2017 telefonicky Policii ČR sdělil, že neví o tom, že by měli neoprávněně zavedený elektrický proud do bytu a že nechal provést revizi, za kterou zaplatil reviznímu technikovi panu [REDAKCE]. Pan [REDAKCE] dále uvedl, že si není jistý, zda protokol o revizi od pana [REDAKCE] obdržel. Protokol o revizi Policii ČR nedodal.

Poškozený Policii ČR dne 19. září 2017 zaslal sdělení s vyčíslením náhrady škody za neoprávněný odběr vypočítaný podle vyhlášky č. 82/2011 Sb. Technicky dosažitelný příkon [REDAKCE] kV v jedné fázi vynásobil hodnotou [REDAKCE] A a takto získanou hodnotu technicky dosažitelného příkonu vynásobil předpokládaným počtem [REDAKCE] dní neoprávněného odběru a počtem [REDAKCE] hodin, čímž dospěl k množství spotřebované elektřiny [REDAKCE] kWh, které pak vynásobil součinitelem [REDAKCE] pro síť nízkého napětí. Výslednou spotřebu [REDAKCE] kWh vynásobil cenou elektřiny stanovené Cenovým rozhodnutím Úřadu č. 7, 8/2016 platným v době zjištění, která představuje částku [REDAKCE] Kč/kWh. Uvedeným postupem dospěl k částce [REDAKCE] Kč za neoprávněně odebranou elektřinu. K částce [REDAKCE] Kč poškozený podle ust. § 9 odst. 12 vyhlášky č. 82/2011 Sb., připojil částku [REDAKCE] Kč jako nezbytně nutné náklady vynaložené zejména na zjišťování neoprávněného odběru a jeho přerušování. V podání ze dne 19. září 2017 poškozený celkovou škodu vyčísлил částkou [REDAKCE] Kč.

Poškozený má za počátek neoprávněného odběru elektřiny den 20. června 2017, kdy byl instalován elektroměr. Správní orgán se však přiklání jako k pravděpodobnějšímu dni, v němž došlo k zásahu na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, datum 21. června 2017, tedy teprve poté, co byl nainstalován elektroměr, neboť při jeho instalaci by si nesprávného připojení zaměstnanec distributora zcela jistě povšiml. Účastník řízení navíc uvedl, že zásah provedl „den poté“ (*tedy po instalaci elektroměru*), a není důvod mu v tomto nevěřit, když mohl uvést kterýkoli jiný den přede dnem 1. srpna 2017 a dobu neoprávněného odběru tak zkrátit.

Poškozený dne 13. prosince 2017 písemně oznámil Úřadu, že dne 14. června 2017 volal na zákaznickou linku pan [REDAKCE] s dotazem na termín montáže elektroměru. Jiný hovor nebyl u odběrného místa paní [REDAKCE] zjištěn.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

Správní orgán nejprve uvádí, že ke dni 1. července 2017 vstoupil v účinnost zákon o odpovědnosti za přestupky, který podle ust. § 1 upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku.

Dle ust. § 112 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. před 1. červencem 2017. Podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže je to pro pachatele příznivější.

V době, kdy došlo k jednání účastníka řízení, tj. 21. června 2017, byl účinný zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

Správní orgán přistoupil k vyhodnocení příznivosti znění speciálního zákona upravujícího odpovědnost za přestupek spáchaný účastníkem řízení, kdy konstatuje, že energetický zákon byl po spáchání vytýkaného skutku specifikovaného ve výroku I. tohoto rozhodnutí novelizován, a to naposledy zákonem č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, kdy tato novela nabyla účinnosti 1. ledna 2018 (dále jen „novelizovaný energetický zákon“).

Jak energetický zákon [v ust. § 91a odst. 1 písm. j)], tak i novelizovaný energetický zákon vždy trestal a trestá [taktéž v ust. § 91a odst. 1 písm. j)] porušení některé z povinností uvedených v ust. § 28 odst. 3 téhož zákona.

K samotné skutkové podstatě, tedy k porušení povinnosti dle ust. § 28 odst. 3 energetického zákona, správní orgán uvádí, že dle energetického zákona i dle novelizovaného energetického zákona vždy platilo a platí, že na odběrných elektrických zařízeních, kterými prochází neměřená elektřina, nesmí být prováděny žádné zásahy bez předchozího souhlasu provozovatele přenosové soustavy nebo provozovatele distribuční soustavy.

Z uvedeného tedy vyplývá, že právní úprava posouzení odpovědnosti za přešupek dle novelizovaného energetického zákona není pro účastníka řízení příznivější, neboť je totožná s právní úpravou účinnou v době spáchání činu. Správní orgán proto posoudil jednání účastníka řízení podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno (tj. dle energetického zákona ve znění účinném do 30. června 2017).

Dle ust. § 112 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přešupky se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. od 1. července 2017, na určení druhu a výměry sankce za dosavadní přešupky a jiné správní delikty použijí ustanovení o určení druhu a výměry správního trestu, je-li to pro pachatele výhodnější.

Za přešupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. j) energetického zákona i novelizovaného energetického zákona lze uložit podle ust. § 91 odst. 7 stejných zákonů, pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Tedy výše pokuty se v novelizovaném energetickém zákoně nezměnila.

S ohledem na znění ust. § 18 odst. 3 písm. a) neumožňuje energetický zákon za přešupek dle ust. § 91a odst. 1 písm. j) téhož zákona pachateli uložit jinou sankci než pokutu, a to bez možnosti např. mimořádného snížení výměry pokuty či dokonce upuštění, resp. podmíněného upuštění, od uložení správního trestu jak upravuje zákon o odpovědnosti za přešupky v ust. § 42 až § 44.

Správní orgán má tedy za to, byť i pouze s ohledem na uvedená ustanovení zákona o odpovědnosti za přešupky, že právní úprava týkající se určení druhu a výměry sankce je dle zákona o odpovědnosti za přešupky pro účastníka řízení příznivější než právní úprava dle energetického zákona, a tudíž při určení druhu a výměry sankce za spáchání přešupku postupoval dle části druhé hlavy VII zákona o odpovědnosti za přešupky a novelizovaného energetického zákona (energetického zákona ve znění pozdějších předpisů), které vyhodnotil jako pro pachatele příznivější jak i vyplývá z části „V. Uložení správního trestu“ odůvodnění tohoto rozhodnutí.

Podle nové právní úpravy, tj. úpravy účinné od 1. července 2017, pak bylo správním orgánem v souladu s ust. § 112 odst. 4 zákona o odpovědnosti za přešupky postupováno v otázkách procesních.

IV. II. Obecný právní rámec a právní posouzení skutku

Přešupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. j) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že provede zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez souhlasu provozovatele přenosové soustavy nebo provozovatele distribuční soustavy v rozporu s ust. § 28 odst. 3 nebo provede zásah na odběrném plynovém zařízení před měřicím zařízením bez předchozího písemného souhlasu provozovatele přepravní nebo distribuční soustavy v rozporu s ust. § 71 odst. 11.

Přešupek, kterého se měl účastník řízení dopustit, tak jednoznačně vyplývá z energetického zákona.

Energetický zákon v ust. § 28 odst. 3 zakotvuje, že na odběrném elektrickém zařízení před měřicím zařízením nesmí být prováděny žádné zásahy bez předchozího souhlasu provozovatele přenosové soustavy. Tím, že dne 21. června 2017 účastník řízení provedl zásah

na odběrném elektrickém zařízení, porušil obecný zákaz obsažený v ust. § 28 odst. 3 energetického zákona.

Z výše uvedeného ustanovení lze dovodit, že jedním ze znaků přestupku ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. j) energetického zákona je právě nevyžádání si souhlasu před provedením zásahu na odběrném elektrickém zařízení, a to od provozovatele distribuční soustavy. Ze spisového materiálu, který měl správní orgán k dispozici, i z vyjádření obviněného z přestupku v dané věci, je nesporné, že účastník řízení si před provedením zásahu nevyžádal souhlas provozovatele distribuční soustavy.

V daném případě není na základě vyjádření účastníka řízení a dalších shromážděných podkladů pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo provedl zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina. Tvrzení účastníka řízení, že slečna [REDAKCE] si souhlas se zásahem telefonicky vyžádala, není potvrzeno ani slečnou [REDAKCE], ani správcem distribuční soustavy. Účastník řízení sám o souhlas nežádal. Protože revizní zpráva údajně vystavená panem [REDAKCE] nebyla předložena, nelze zjistit, co bylo předmětem revize a jaké byly její závěry.

IV. III. Formální a materiální stránka správního deliktu

Správní orgán má tak na základě výše uvedeného za prokázané, že účastník řízení porušil zákaz bez souhlasu provozovatele distribuční soustavy zasahovat do odběrného elektrického zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, uložený ust. § 28 odst. 3 energetického zákona, a svým jednáním tak naplnil formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. j) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007). Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou nebezpečnost (škodlivost), spočívající v porušení zájmu společnosti na bezporuchovém provozu těchto zařízení a dále pak také zajištění měření odběru elektřiny v souladu s energetickým zákonem tak, aby nedocházelo při manipulaci s touto komoditou k podvodům (a to jak ze strany provozovatele přenosové nebo distribuční soustavy, tak i ze strany konečného zákazníka), neboť aktivním jednáním účastníka řízení v projednávaném případě došlo k zásahu na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, s výše uvedenými následky. V jednání účastníka lze tudíž shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu elektrizační soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím obecného zákazu, že na odběrném elektrickém zařízení před měřicím zařízením nesmí být prováděny žádné zásahy bez předchozího souhlasu provozovatele přenosové soustavy podle ust. § 28 odst. 3 energetického zákona.

Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro přestupky. Podstatou přestupku je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty přestupku, pokud zároveň není jednáním společensky

nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako přestupek, musí být kromě formálních znaků přestupkového jednání naplněna i materiální stránka přestupku a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě účastník řízení svým jednáním umožnil odběr neměřené elektřiny v bytě a znemožnil měření odběru elektřiny v souladu s energetickým zákonem tak, aby nedocházelo při manipulaci s touto komoditou k nesrovnalostem při měření a účtování spotřeby.

IV. IV. Odpovědnost za přestupek

Charakteristickým znakem tzv. přestupku právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se tedy o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je tedy věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem (ust. § 28 odst. 3 energetického zákona).

Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 91d odst. 1 ve spojení s odst. 5 energetického zákona tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.

Správní orgán dospěl k závěru, že účastník řízení s ohledem na výše uvedené nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil, a to zejména s ohledem na skutečnost, že zásah na odběrném elektrickém zařízení provedl, aniž by si předem vyzádal souhlas provozovatele distribuční soustavy.

S ohledem na výše uvedené lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. j) energetického zákona, kterého se dopustil porušením ust. § 28 odst. 3 energetického zákona, a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

V. Uložení správního trestu

Dle ust. § 112 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky se na určení druhu a výměry sankce za dosavadní přestupky ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. od 1. července 2017, použijí ustanovení o určení druhu a výměry správního trestu, je-li to pro pachatele výhodnější. V posuzovaném případě dospěl správní orgán k závěru, že je pro účastníka řízení výhodnější, aby aplikoval ta ustanovení o určení druhu a výměry správního trestu, jež jsou uvedena v zákoně o odpovědnosti za přestupky a energetickém zákoně ve znění pozdějších předpisů. Proto správní orgán aplikoval tato ustanovení.

Dle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek, resp. správní delikt, uložit správní trest ve formě napomenutí, pokuty, zákazu činnosti, propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Dle ust. 36 téhož zákona lze správní trest uložit samostatně nebo spolu s jinými správními tresty. Napomenutí nelze uložit spolu s pokutou.

Z povahy provedení přestupku nepřipadá v úvahu uložit účastníkovi řízení správní trest propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a ust. § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť v řízení nebyla identifikována konkrétní věc, kterou by účastník řízení ke spáchání správního deliktu užil nebo byla k jeho spáchání určena, či věc, kterou správním deliktem nebo jako odměnu za něj získal. Uložení správního trestu ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky přichází v úvahu jen tehdy, pokud to zákon výslovně stanoví. V posuzovaném případě je tak možno účastníkovi řízení uložit pouze trest ve formě napomenutí, nebo pokuty.

K uložení správního trestu ve formě napomenutí v nyní posuzované věci správní orgán neshledal důvod, a to zejména s ohledem na povahu přestupku spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť by takový trest byl nepřiměřeně nízký. Správní orgán proto v daném případě vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné zejména uložit správní trest ve formě pokuty.

Za přestupek dle ust. § 91a odst. 1 písm. j) energetického zákona možno uložit toliko pokutu, a to dle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona ve znění pozdějších předpisů až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti přestupku včetně jeho následků a dalším okolnostem, za kterých byl spáchán.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele, tj. účastníka řízení.

Co se týče závažnosti přestupku, správní orgán hodnotí, že uvedené jednání účastníka řízení porušuje obecný zákaz jakýchkoliv zásahů na odběrném elektrickém zařízení, přičemž účel zákazu lze spatřovat v zájmu na bezporuchovém provozu těchto zařízení a dále pak také umožnění měření odběru elektřiny v souladu s energetickým zákonem tak, aby nedocházelo při manipulaci s touto komoditou k podvodům (a to jak ze strany provozovatele přenosové nebo distribuční soustavy, tak i ze strany konečného zákazníka). Účastník řízení přestupek spáchal svým aktivním konáním, kdy sám o své vůli provedl zásah na odběrném elektrickém zařízení, a to aniž by měl k provedení zásahu souhlas provozovatele distribuční soustavy. Tuto okolnost správní orgán hodnotí jako okolnost přitěžující.

Při posuzování následků přestupku správní orgán především zkoumal, zda objekt přestupku (tedy odběrné elektrické zařízení) byl pouze ohrožen nebo došlo k jeho porušení a jaká je výše škody. Přitom dospěl správní orgán k závěru, že účastník řízení se dopustil svým aktivním jednáním ohrožení objektu. Jelikož došlo v přímé souvislosti s jednáním obviněného z přestupku pouze k ohrožení zájmu chráněného zákonem, nehodnotí správní orgán jednání účastníka řízení jako závažné.

Co se týče osoby pachatele, správní orgán posuzoval postoj účastníka řízení ke spáchanému přestupku. Účastník řízení se ke svému jednání přiznal a při objasnění přestupku spolupracoval, což správní orgán chápe jako polehčující okolnost.

Zároveň správní orgán dodává, že nemá povědomí o tom, že by s uvedeným účastníkem řízení bylo kdy vedeno příkazní či přestupkové řízení z důvodu porušení povinností vyplývajících z právních předpisů upravujících oblast energetických odvětví ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení se přestupku dopustil poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako polehčující okolnost.

Úřad se při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Účastník řízení nevyužil svého práva a nedoložil své aktuální majetkové poměry. Správní orgán má za to, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tedy při samé spodní hranici zákonného rozpětí pokuty, nemůže být v žádném případě považována za finanční ohrožení existence účastníka řízení. Ukládaná pokuta musí být zároveň pro pachatele citelná, neboť v opačném případě by její efekt byl minimální. Správní orgán nepochybuje, že zaplacení uložené pokuty se negativně odrazí ve finanční situaci účastníka řízení. Takový dopad je však třeba považovat za základní charakteristiku správního trestu v podobě finanční sankce.

VI. Náhrada škody

Poškozený uplatnil dne 18. dubna 2018 v souladu s ust. § 70 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky u správního orgánu nárok na náhradu škody ve výši ████████ Kč, kterou vyčíslil jako součet ceny neoprávněně odebírané elektřiny a nákladů vynaložených na zjišťování neoprávněného odběru a jeho přerušení.

Neoprávněně odebraná elektřina byla poškozeným kalkulována za období od 20. června 2017 do 1. srpna 2017, a to ve výši █████ kWh. Vynásobením cenou za █████ kWh v době zjištění neoprávněného odběru určenou cenovým rozhodnutím Úřadu pro rok 2017 (včetně DPH) ████████ Kč dospěl poškozený k částce ████████ Kč za odebranou elektřinu. Použité údaje z Výpočtu spotřeby elektrické energie odborným odhadem z instalovaných spotřebičů jsou uvedeny v tab. 1. Množství neoprávněně odebrané elektřiny bylo dle vyjádření poškozeného oceněno podle cenového rozhodnutí Úřadu platného v době zjištění neoprávněného odběru elektřiny (tj. cenového rozhodnutí č. 7, 8/2016, kterým se stanovují ceny za související službu v elektroenergetice a další regulované ceny), přičemž se jedná o cenu odchylky a ostatních regulovaných cen. Ke způsobu vyčíslení množství neoprávněně odebrané elektřiny poškozený uvedl, že byla vyčíslena ze zjištěných spotřebičů prostřednictvím metodiky, jejímž autorem, včetně způsobu výpočtu, je Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava.

Výše vzniklé škody byla poškozeným dle ust. § 51 odst. 3 energetického zákona ve spojení s ust. § 9 odst. 12 vyhlášky č. 82/2011 Sb. zvýšena o nezbytné náklady vynaložené na zjišťování neoprávněného odběru a jeho přerušení, které jsou složeny z „přerušení (zamezení) NO“ v částce ████████ Kč a DPH 21 %, tj. ████████ Kč. Výše nákladů vynaložených na zjišťování neoprávněného odběru a jeho přerušení pak činí ████████ Kč. Poškozený ve svých vyjádřeních neuvedl, jak byla tato částka stanovena a z čeho se tyto náklady skládají a jakým způsobem je na zjišťování neoprávněného odběru a jeho přerušení vynaložil.

Poškozený uplatnil nárok na náhradu škody způsobené neoprávněným zásahem do odběrného elektrického zařízení v celkové částce ██████████ Kč.

Dle ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky správní orgán uloží obviněnému povinnost nahradit poškozenému škodu, jestliže byla tato škoda způsobena spácháním přestupku, nebyla obviněným dobrovolně nahrazena a její výše byla spolehlivě zjištěna; jinak poškozenému nárok na náhradu škody nepřizná a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně postupuje rovněž v případě, kdy by zjišťování škody vedlo ke značným průtahům v řízení.

V rámci řízení bylo zjištěno, že v důsledku jednání účastníka řízení spočívajícího v tom, že bez souhlasu provozovatele distribuční soustavy zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, tak, že do odvodní svorky hlavního jističe zapojil hnědý vodič kabelu CYKY 3x6 mm², jehož zelený a modrý vodič zapojil do nulové svorky hlavního vedení, a tento neměřený kabel vedl průrazem do bytu č. █, čímž zajistil průtok neměřené elektřiny do bytu č. █, došlo k neoprávněnému odběru elektřiny, čímž nepochybně vznikla poškozenému, jakožto provozovateli distribuční soustavy škoda. Tato škoda nebyla dosud uhrazena.

V přestupkovém řízení správní orgán rozhoduje o vině pachatele a ukládá za přestupek trest. Pro správní trestání platí obdobné principy jako pro trestání soudní a v řízení o přestupcích se analogicky uplatní principy stanovené trestním právem, pokud analogie není k újmě účastníka tohoto řízení (pachatele). Také toto trestání musí podléhat stejnému režimu jako trestání za trestné činy a v tomto smyslu je třeba vykládat všechny záruky, které se podle vnitrostátního práva poskytují obviněnému z trestného činu (Viz analogicky např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, ze dne 27. října 2004, č. j. 6 A 126/2002 - 27 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. dubna 2008, č. j. 1 As 27/2008 - 67 i nálezy Ústavního soudu ze dne 11. března 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02 a nálezy Ústavního soudu ze dne 17. ledna 2008, sp. zn. II. ÚS 82/07 - 1.).

Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 17. května 2016, č. j. I. ÚS 3363/14 - 1, uvedl, že *„jediným důkazem o výši způsobené škody jako znaku trestného činu krádeže nemůže být pouhé odborné vyjádření společnosti, u níž lze pochybovat, zda není ve věci vyloučená. Pravidlem by naopak mělo být přibrání znalce, u kterého pro jeho poměr k věci či stranám trestního řízení nebudou důvody pro jeho vyloučení. Jen ve výjimečných případech a ze zvlášť závažných důvodů trestní soudy rozhodující o neoprávněném odběru elektřiny nemusí znalce přibrat. Tento svůj postup ale musí náležitě a pečlivě odůvodnit.“*

Tento závěr je dle názoru správního orgánu s ohledem na skutečnost, že v řízení o přestupku je nezbytné se řídit stejnými principy jako v řízení trestní, zejména v případě, kdy je tento postup uplatněn ve prospěch pachatele, plně aplikovatelný i na projednávaný případ.

Poškozený jako podklad pro stanovení škody vzniklé v důsledku jednání účastníka řízení předložil správnímu orgánu výpočet množství neoprávněně odebrané elektřiny založený na metodice vypracované Vysokou školou báňskou – Technickou univerzitou Ostrava.

Jakkoliv správní orgán nepochybuje o odborné erudici této instituce, nejedná se v daném případě o odborné vyjádření znalce, ale o metodiku zpracovanou na žádost poškozeného. S ohledem na citovaný nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3363/14 - 1 proto tento výpočet dle názoru správního orgánu nemůže nahradit znalecký posudek, který by měl

být základním podkladem pro rozhodování správního orgánu v posuzované věci. Správní orgán rovněž má za to, že začátek neoprávněného odběru nebyl stanoven správně, když minimálně po část dne 20. června 2017 nebylo připojení k neměřené části distribuční sítě realizováno, neboť by odborným zaměstnancem distributora bylo zjištěno právě již 20. června 2017. Správní orgán z uvedeného důvodu proto škodu ve výši [REDAKCE] Kč včetně DPH vyčíslenou poškozeným na základě uvedené metodiky jako škodu za neoprávněný odběr elektřiny vzniklý v důsledku přestupku spáchaného účastníkem řízení nepovažuje za spolehlivě zjištěnou, neboť nebyla stanovena na základě znaleckého posudku.

Co se týče části škody ve výši [REDAKCE] Kč, kterou poškozený uplatnil jako náklady vynaložené na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny a jeho přerušení, její výše vyplývá pouze z vyjádření poškozeného. Způsob jejího určení poškozený nijak nedoložil ani neuvedl, jakým způsobem byly tyto náklady vynaloženy.

Dle ust. § 9 odst. 12 vyhlášky č. 82/2011 Sb., součástí náhrady škody vzniklé provozovateli přenosové soustavy nebo provozovateli distribuční soustavy je i právo na úhradu prokazatelných nezbytně nutných nákladů vynaložených na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny, neoprávněné dodávky elektřiny, neoprávněného přenosu elektřiny nebo neoprávněné distribuce elektřiny, jejich přerušení a přezkoušení měřicího zařízení a případné znalecké posudky, které nejsou zahrnuty do regulovaných cen za přenos elektřiny nebo za distribuci elektřiny.

Z uvedeného ustanovení vyhlášky č. 82/2011 Sb. je přitom zřejmé, že nutnou podmínkou pro to, aby mohly být součástí náhrady škody vzniklé poškozenému rovněž náklady vynaložené na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny, musí se jednat o náklady prokazatelné a nezbytně nutné. Zda se o takové náklady skutečně jedná, však poškozený v rámci jím uplatňovaného nároku neuváděl a žádné doklady, z nichž by mohl správní orgán zjistit, že se skutečně jedná o náklady, které poškozený prokazatelně a nezbytně vynaložil na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny vzniklého v důsledku jednání účastníka řízení a následného přerušení neoprávněného odběru. Správní orgán proto z uvedených důvodů škodu ve výši [REDAKCE] Kč uplatněnou poškozeným jako náklady vynaložené na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny a jeho přerušení vzniklé v důsledku přestupku spáchaného účastníkem řízení nepovažuje za spolehlivě zjištěnou, neboť není zřejmé, jak byla poškozeným stanovena, a poškozený tuto škodu uplatňuje pouze na základě svého vyjádření.

Z všech výše uvedených důvodů proto správní orgán nepovažuje škodu ve výši [REDAKCE] Kč uplatněnou poškozeným za zjištěnou takovým způsobem, který by splňoval požadavky na její nepochybné zjištění v rámci sankčního řízení. Pro její přesné stanovení by si tak správní orgán musel opatřovat další podklady a provádět složité dokazování (např. porovnání výpočtu provedeného prostřednictvím metodiky a výsledků znaleckého zkoumání, či analýza způsobu určení výše jednotlivých nákladů na vyhledávání neoprávněného odběru a jeho zamezení a jejich alokace na projednávaný případ), což by vedlo k průtahům v řízení a bylo by tak porušeno právo účastníka řízení na projednání jeho věci v přiměřené lhůtě.

Z ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky vyplývá, že pokud výše škody nebyla spolehlivě zjištěna, správní orgán poškozenému nárok na náhradu škody nepřiznává a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně se postupuje rovněž v případě, kdy by zjišťování škody vedlo ke značným průtahům v řízení. Průtahy v řízení mohou vznikat například tehdy, kdyby vzhledem ke složitosti posouzení výše vzniklé škody musely být zpracovány znalecké posudky apod. Není totiž zpravidla v možnostech

orgánů projednávajících přestupky, aby v řízení o přestupku zjišťovali škodu, která zatím spolehlivě zjištěna nebyla, a nahrazovaly tak civilní soudy (viz Jemelka, L., Vetešník P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck 2017, s. 797).

Jinými slovy, řízení o náhradě škody (adhezní řízení) má ve vztahu k meritornímu rozhodnutí v rámci řízení o přestupku, byť je jeho integrální součástí, v jistém smyslu pouze akcesorickou povahu, a procesní činnost správního orgánu tak nemůže přesahovat v daném ohledu aktivitu směřující k náležitému rozhodnutí o vině a případném trestu. Toliko občanskoprávní řízení je řízením bezvýjimečně zaručujícím (za splnění zákonem předepsaných podmínek) možnost domoci se uplatněného majetkového nároku. Obecně tedy platí, že postup spočívající v odkázání poškozených s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních, nepředstavuje odepření spravedlnosti, ale ústavněprávně regulární použití institutu urychlujícího sankční řízení (viz analogicky např. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. února 2015, sp. zn. II. ÚS 165/15).

Správní orgán proto o nároku poškozeného o náhradě škody ve výši [REDAKCE] Kč rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku IV. tohoto rozhodnutí a odkázal jej na soud.

VII. Náklady řízení

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, ve znění pozdějších předpisů, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Účastník řízení může proti tomuto rozhodnutí podat rozklad v plném rozsahu. Poškozený má právo v souladu s ust. § 96 odst. 1 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky podat rozklad pouze proti výroku o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení a proti výroku o nákladech spojených s uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení.

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Praha